

OTVORENI SASTANAK PRIMALJA ISTOČNE EUROPE

U vremenskom periodu od 23. - 24. svibnja 2012. održan je otvoreni sastanak primalja istočne Europe u Pragu u organizaciji nevladine udruge „Porodni dum U čapa“, a pod pokroviteljstvom odbora Senata pri Parlamentu Češke Republike za obrazovanja, znanost, kulturu i ljudska prava i Ministarstva Zdravlja Češke Republike. Sastanak je podržan i od strane Otvorenog društvenog fonda Praga u okviru programa „East, east beyond borders“.

Sastanku su prisustvovala predstavnice sljedećih zemalja: Bugarska, Hrvatska, Češka Republika, Estonija, Mađarska, Latvija, Moldavija, Nizozemska, Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ukrajina.

Sastanak je otvorio uvaženi Senator Jaromir Jermar i na taj način pružio podršku primaljama.

U svom govoru je i izrazio želju za realizacijom primaljske samostalnosti i autonomnosti.

Svrha sastanka je bila usporediti stanje u primaljstvu u zemljama Istočne Europe, te podijeliti iskustva u načinima unapređenja primaljstva kao samostalne profesija.

Uvodnu riječ prisutnima uputila je i Petra Ali Dolakova u ime organizatora sastanka: „Porodni dum U čapa“, od istaknutih predavača svakako treba spomenuti Mary Higgins, članicu odbora ICM-a (koja je u svom predavanju govorila o standardima primaljske djelatnosti), Prof. Valerie Fleming iz Škotske, članicu SZO-e (koja je u svom predavanju govorila o preporukama za njegu tijekom prirodnog poroda), Mervi Jokinen iz Velike Britanije, članicu EMA-a (koja je u svom predavanju govorila o pravnim aspektima primaljske prakse) i Mary Zwart iz Nizozemske, članicu ENCA-e (koja je u svom predavanju govorila o ljudskim pravima i željama roditelja pri porodu, te usporedila primaljski model njege sa bio-tehnokratskim modelom).

Sastanak je bio uvod u buduću suradnju i ostvarivanje međusobnih kontakata između primalja, žena, aktivista, pravnika i dula Istočne Europe. Osnažio je saznanje kako su primalje odličan temelj za održanje reproduktivnog i javnog zdravstva i kako bi primalje trebale kontinuirano provoditi primaljsku skrb i raditi na osnaživanju žena kroz program usmjeren ka njezi trudnica, roditelja i novorođenčadi.

Upućen je apel svim vladama da budu partneri svojim primaljskim organizacijama u svrhu poboljšanja kvalitete majčinstva te primaljske skrbi.

Sastanak nas je inspirirao da budemo više otvoreni prema javnosti. Pružio nam je uvid u globalna znanja, alate i ekspertize za razvoj naših primaljskih organizacije.

Sastanak ukazuje i na to kako nismo sami u svojim željama za što bolju primaljsku skrb te da svoje napore usmjerimo na promociju prava svake žene da ima slobodan izbor poroda na mjestu

koje joj najviše odgovara. Kroz radionice koje su se odvijale drugi dan sastanka složili smo se da ćemo to postići ako koristimo sljedeće preporuke:

1. Trebali bi kontinuirano koristiti svaku priliku za podizanje svijesti okoline vezano uz potrebe za primaljstvom kao neovisnom profesijom, te zahtijevati zakonske promjene kako bi se isto i ostvarilo.
2. Podizati svijesti javnosti o kompetencijama i standardima primaljske skrbi.
3. Poticati primalje da postanu samostalne unutar svoje profesije u svakoj od zemalja Istočne Europe pod uvjetom odgovarajućeg obrazovnog i edukacijskog programa koji će osigurati direktan pristup struci.
4. Edukacijom primalja postići poštovanje prema prirodnom fiziološkom porodu i trudnoći. Studenti bi se trebali educirati prema holističkom modelu i poticati njegovu sveobuhvatnost.
5. Podržavati primaljske organizacije da dosadašnja iskustva primalja pretoče u teoriju prezentirajući istraživanja i publikacije i na taj način omogućiti ostalim suradnicima a ponajviše primaljama da prenose ista znanja.
6. Podržavati udruge primalja da donesu vlastite standarde njege i statističke podatke vezane uz primaljsku praksu, sve kako bi se sudovi u postupcima koji se vode protiv nesavjesnog postupanja primalja vodili kriterijima koje su donijele primalje, a ne liječnici.
7. Pozivati na daljnje osnaživanje svih dostupnih pravnih ekspertiza posebice vezanih uz ljudska prava, prava pacijenta-korisnika i zakona Europske unije.
8. Podržavati razvoj i širenju upotrebe gotovih alata za individualno podizanje pritužbi žena u svrhu obrane njihovih prava (pristup primaljskoj skrbi, nediskriminacija, informirani pristanak, pravo na privatnost) pri različitim institucijama kao što su Europski sud za ljudska prava.
9. Iskoristiti Odluku Europskog suda za ljudska prava u slučaju Ternovszky protiv Mađarske koji priznaje pravo na privatnost, a uključuje slobodu odabira mjesta poroda i odgovarajuću obavezu države da omogući ženama pristup kvalitetnoj primaljskoj skrbi bez obzira na odabir mjesta porođaja.
10. Preispitati lokalne vlasti o usklađenosti naših zakona sa praksom te u praksi više primjenjivati Direktivu i zakone EU.
11. Poticati primalje da kao moguću strategiju iskoriste Europski sud za ljudska prava kako bi potakli države na osnaživanje samostalne primaljske prakse te uklanjanje prepreka za slobodno prakticiranje iste.

Cijeli sastanak bio je prožet motom da svijet danas treba primalje više nego ikada, a svi predavači su govorili mnogo o tome što učiniti kako bi došlo do pomaka u trenutnoj situaciji. Istaknuto je da se ovakvi sastanci, međusobna suradnja država, korištenje alata za evaluaciju postignutog (vidi ICM stranicu), te lobiranje žena u cijeloj Europi prilike za napretkom primaljske skrbi.

Na kraju je zaključeno da je međusobna suradnja i nadogradnja korak naprijed u svjetliju budućnost za primalje, međutim da se ti koraci za sada još uvijek jako sporo odvijaju i da zato moramo biti izuzetno strpljivi ukoliko dosita želimo postići željene rezultate.